

Energetika i plan REPowerEU

ČETIRI SU GODINE PROŠLE...

Radi smanjivanja energetske ovisnosti čelnici Europske unije složili su se Versajskom deklaracijom oko postupnog ukidanja uvoza ruskih energenata, a Europska komisija konkretizirala je tu mjeru planom REPowerEU u svibnju 2022. godine i nizom naknadnih odluka, uključujući i do sada već 21 paket sankcija Rusiji.

Mijo Zglavnik
dipl. ing.

Versajska deklaracija, neformalni sastanak šefova država i vlada Europske unije održan je 10. i 11. ožujka 2022. godine u Parizu, dva tjedna nakon *“neizazvane i neopravdane vojne agresije Rusije protiv Ukrajine koja je grubo prekršila međunarodno pravo i načela Povelje Ujedinjenih naroda te narušila europsku i globalnu sigurnost i stabilnost.”* Zbog toga su se sudionici sastanka bavili trima ključnim temama:

- jačanjem obrambenih sposobnosti
- smanjivanjem energetske ovisnosti
- izgradnjom čvršće ekonomske osnove.

GLAVNI CILJEVI PLANA REPOWEREU

U glavne ciljeve plana REPowerEU ubrajaju se:

- ušteda na energiji: smanjivanje ukupne potrošnje energije većom učinkovitošću i promjenom ponašanja u potrošnji
- diverzifikacija opskrbe: pronalaženje pouzdanih dobavljača zemnog plina, nafte i ukapljenog plina koji nisu iz Rusije
- proizvodnja čiste energije: ubrzavanje korištenje vjetroelektrana i sunčanih elektrana, dizalica topline i zelenog vodika.

Pitanje je samo kako u sadašnjim okolnostima postavljene ciljeve ostvariti. Cilj smanjenja ukupne potrošnje energije povećanjem učinkovitosti, tj. većim stupnjem djelovanja procesa pretvorbe energije lijepo zvuči. Ali, ali kako ga provesti u praksi i to u što kraćem roku? Neosporna je činjenica da motori s unutarnjim izgaranjem, dizelaši i benzinci, imaju veći stupanj djelovanja

od parnih strojeva. Ipak, prijelaz od parnih strojeva na motore s unutarnjim izgaranjem trajao je desetljećima, a ukupna potrošnja energije je rasla.

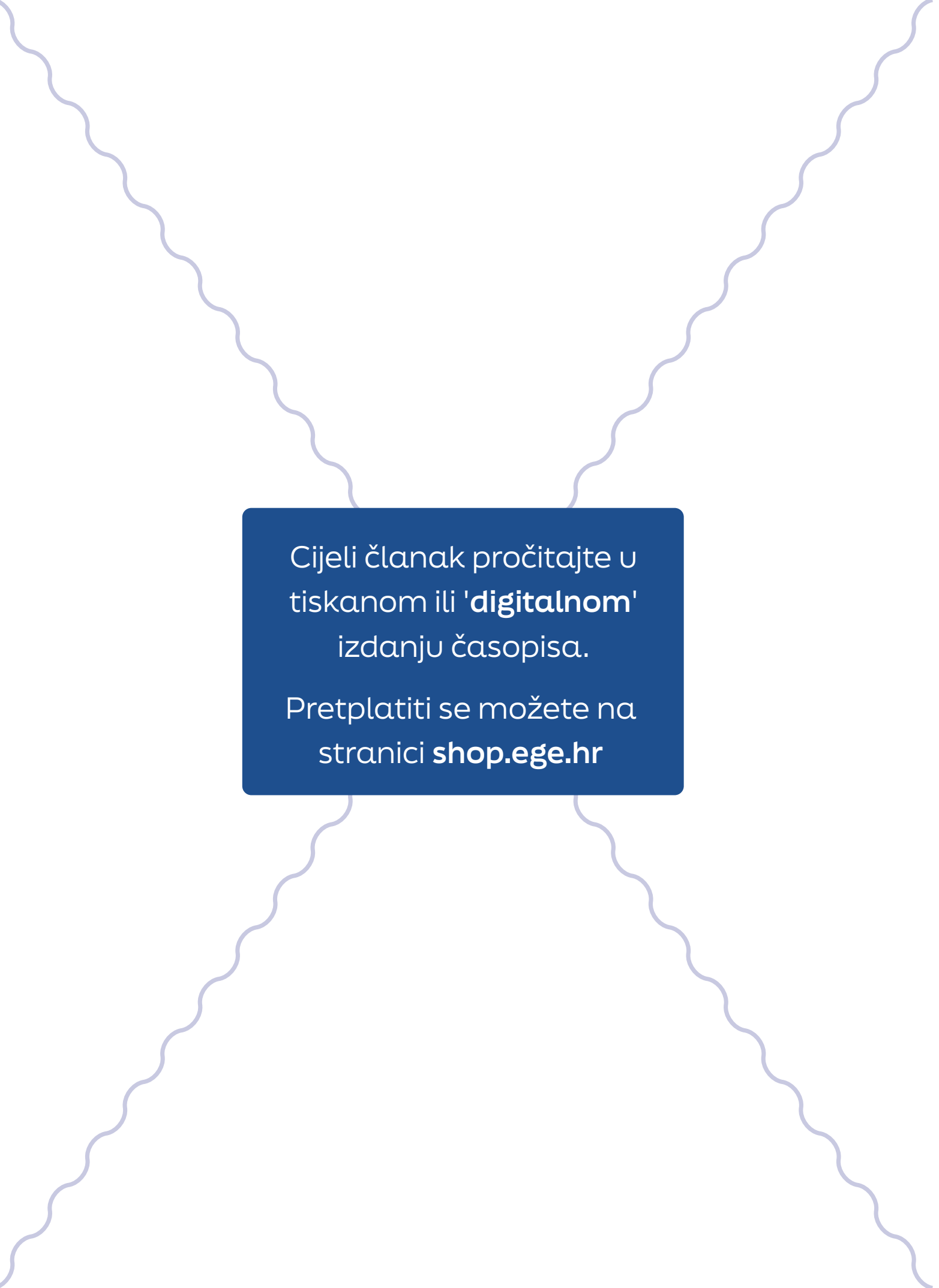
U automobilske industrije specifična potrošnja goriva pada zbog sve većeg stupnja djelovanja motora, ali broj vozila i prevoznici kilometri rastu pa raste i ukupna potrošnja goriva umjesto da se smanjuje. Jednako vrijedi za zračni i pomorski promet.

S obzirom na planirani vojni proračun EU-a, potrošnja energije za vojne potrebe baš se ne uklapa u cilj ušteda na energiji promjenom ponašanja u potrošnji, ali to nije predmet plana REPowerEU.

Za promjenu ponašanja u potrošnji izgleda da su najbolji lijek visoke cijene energenata koje bi trebale utjecati na smanjenje potrošnje kao što su, npr. korištenje javnog prijevoza za dolazak na posao ili vožnja biciklom umjesto vlastitih automobila. Kako pokazuje iskustvo, to se ne događa, barem ne u znatnoj mjeri. Osobni automobili se koriste unatoč sve skupljem gorivu i sve su brojniji.

Promjena ponašanja u industriji, osobito snažnoj i energetski intenzivnoj kakva je njemačka, ogleda se u zatvaranju pogona i preseljenju proizvodnje tamo gdje je energija jeftinija.

U zgradarstvu se boljom ovojnicom zgrada štedi na energiji za grijanje, a sve više i za hlađenje, ali energija se troši i za proizvodnju materijala za toplinsku izolaciju postojećih

Cijeli članak pročitajte u
tiskanom ili '**digitalnom**'
izdanju časopisa.

Pretplatiti se možete na
stranici **shop.ege.hr**